

Стратегії розвитку соціально-економічних систем (ПО 1)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	СІ Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)
Освітня програма	Економіка
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	Очна/(денна)
Рік підготовки, семестр	I курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	5 кредитів ECTS Загальна кількість: 150 годин Лекційних занять: 30 годин Практичних занять: 30 годин Самостійна робота студентів: 90 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен / модульна контрольна робота / індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи / календарний контроль
Розклад занять	https://schedule.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д.е.н., професор, Тульчинська Світлана Олександрівна, 0675492737, e-mail: tuha@uke.net Практичні / Семінарські: д.е.н., професор, Тульчинська Світлана Олександрівна, 0675492737, e-mail: tuha@uke.net
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/Njc0NzMxMTc1Njg5?cjc=2k33p7u

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Стратегії розвитку соціально-економічних систем» забезпечує опанування здобувачами вищої освіти теоретико-методичних, методологічних та прикладних положень щодо стратегій розвитку соціально-економічних систем на макро-, мезо- та мікрорівнях. Сучасні виклики розвитку соціально-економічних систем різних рівнів характеризуються високим ступенем нестабільності та ризикованості, що зумовлені різноманітними екзогенними причинами. Це та інше зумовлює необхідність дослідження стратегій розвитку соціально-економічних систем різних рівнів та на основі існуючих тенденцій розроблення стратегій їх подальшого розвитку. Виокремлення та розроблення стратегій розвитку соціально-економічних систем різних рівнів дозволяє підвищити їх конкурентоспроможність та стійкість, досягти гармонійності соціального, економічного та екологічного розвитку тощо. **Мета навчальної дисципліни** – надати здобувачам вищої освіти ґрунтовних знань з теоретичного підґрунтя, методології та інструментарію

обґрунтування засад розроблення стратегій розвитку соціально-економічних систем, що забезпечують стійкість розвитку соціально-економічних систем та гнучкість адаптації для пристосування до швидкозмінних умов розвитку соціально-економічних систем. **Предметом дисципліни є** сукупність теоретичних, методичних питань та практичних аспектів щодо обґрунтування стратегій розвитку соціально-економічних систем макро-, мезо- та мікрорівнів.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

ЗК 01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 03. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ФК 01. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

ФК 03. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

ФК 05. Здатність визначати ключові тренди соціально економічного та людського розвитку.

ФК 06. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

ФК 07. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

ФК 08. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально економічні наслідки управлінських рішень.

ФК 10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Вивчення дисципліни дозволить сформулювати у здобувача вищої освіти наступні програмні результати навчання:

ПРН 02. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 03. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Постреквізити. Наукові дослідження в економіці.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, властивості, різновиди соціально-економічних систем. Тема 2. Організаційно-правові засади стратегій розвитку соціально-економічних систем. Тема 3. Стратегії розвитку сфер економічної діяльності як елементів соціально-економічної системи. Тема 4. Різновиди стратегій розвитку соціально-економічних систем. Тема 5. Міжнародні стратегії економічного розвитку.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Стратегії розвитку соціально-економічних систем. Курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освітньою програмою «Економіка і бізнес» спец. 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С. О. Тульчинська. – Електрон. текст. дані (1 файл: 1,41 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 139 с. – Назва з екрана. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/71906>

2. Тульчинська, С. О. Стратегії розвитку соціально-економічних систем: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійних програм «Економіка і бізнес» / С. О. Тульчинська ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електрон. текст дані (1 файл: 745 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 82 с. – Назва з екрана. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/71908>

3. Навчальний посібник: Стратегії розвитку соціально-економічних систем: розрахункова робота для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка і бізнес» другого (магістерського) рівня вищої освіти (автор: д.е.н., проф. Тульчинська С. О.). (Протокол методичної ради факультету менеджменту та маркетингу № 1 від 29.08.2024) <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/69587>

Додаткова література

1. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 258 с.

2. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2024-2026 роки. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=77059300-efc0-4c61-8a67-3974e0cd27a5&title=PrognozEkonomichnogoIotsialnogoRozvitkuUkraini>.

3. Що відбудеться в українській економіці. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/prosto-pro-ekonomiku-na-osnovi-materialiv-inflyatsiynogo-zvitu-za-kviten-2024-roku>.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
2. Макроекономічний огляд та прогноз. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/makroogljad>.
3. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua.
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua.
8. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, здобувачі вищої освіти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опановування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: евристичного (запитального) — бесіда; та акроматичного (викладацького) — пояснення, розповідь, лекція, робота з підручником; проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань здобувачів вищої освіти у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в навчальному плані.

Окрім того, на практичних заняттях здобувачі вищої освіти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Набуття здобувачами вищої освіти проблемно-орієнтовного мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують уміння формування інституціонального середовища щодо підвищення рівня ефективності функціонування окремих сфер економічної діяльності та економіки в цілому.

Семестровий контроль – екзамен.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.
ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.	Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	Календарний контроль: перша та друга атестація.
ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	Підсумковий контроль - екзамен
ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.		

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 30 годин лекцій та 30 годин практичних занять, модульний контроль.

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
1	Тема 1. Сутність, властивості, різновиди соціально-економічних систем.	8	6	10	Л: Соціально-економічної системи та їх сутність (2). Системний підхід в економіці (2). Властивості соціально-економічних систем та їх різновиди (2). Різновиди соціально-економічних систем та їх розвиток (2) ПЗ: Вступ до курсу. Визначення головної мети та завдань курсу. Сутність, структура та типи економічних систем. Структура соціально-економічних систем. Теорії еволюції соціально-економічних систем. Властивості соціально-економічних систем. Еволюція та революція економічних систем. Сучасні теорії еволюції економічних систем. Ресурси розвитку соціально-економічних систем (6)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
2	Тема 2. Організаційно-правові засади стратегій розвитку соціально-економічних систем.	4	2	5	Л: Інституційне та організаційно-правове забезпечення стійкості розвитку соціально-економічних систем (2). Напрями удосконалення інституційного забезпечення розвитку соціально-економічних систем (2). ПЗ: Роль інститутів у функціонуванні та розвитку соціально-економічних систем. Механізми інституційних перетворень.	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
					Напрями удосконалення інституційного забезпечення розвитку соціально-економічних систем (2)	
3	Тема 3. Стратегії розвитку сфер економічної діяльності як елементів соціально-економічної системи.	2	2	3	Л: Стратегії розвитку соціально-економічних систем (2). ПЗ: Стратегії розвитку сфер національної економіки (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
4	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає аналітичні завдання та індивідуальне опитування	
5	Тема 4. Різновиди стратегій розвитку соціально-економічних систем.	14	16	24	Л: Формування стратегії розвитку соціально-економічних систем під впливом глобалізації (2). Стратегії постіндустріального розвитку соціально-економічних систем (2). Стратегія циркулярного розвитку економіки (2). Стратегія інклюзивного розвитку (2). Стратегія креативного розвитку (2). Стратегії управління розвитком підприємств (2). Стратегія корпоративної відповідальності (2) ПЗ: Основні напрями стратегій розвитку соціально-економічних систем. Постіндустріальні напрями розвитку соціально-економічних систем Стратегії розвитку регіональних соціально-економічних систем. Нова економіка, економіка знань. Економіка сталого розвитку. Циркуляційна економіка. Цифрова економіка. Концепції розвитку людського потенціалу. Інклюзивний розвиток. Стратегія корпоративно-соціальної відповідальності. Формування стратегій управління розвитком підприємств. Корпоративно-соціальна відповідальність, стратегії управління розвитком підприємств (16)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
6	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає аналітичні завдання та індивідуальне опитування	
7	Тема 5. Міжнародні стратегії економічного розвитку	2	2	4	Л: Міжнародні стратегії економічного розвитку в контексті інтеграційних процесів та глобальних проблем (2). ПЗ: Глобалізація та її вплив на стратегії розвитку соціально-економічних систем. Міжнародні стратегії розвитку соціально-економічних систем (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
8	Розрахункова робота			10	ПР: захист РР	О: індивідуальне опитування
	Екзамен			30		
Всього		30	30	90		

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6.Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 90 годин самостійної роботи. На самостійну роботу виноситься:

підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, виконання розрахункової роботи, підготовка до складання семестрового контролю у формі екзамену

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	46	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
3	10	Виконання розрахункової роботи
4	30	Підготовка до складання семестрового контролю у формі екзамену
Разом	90	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та норми поведінки. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, частина рейтингу здобувача формується через участь у заходах на практичних заняттях, а саме за участі у виконанні ситуаційних завдань, аналізі проблемних ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття знижує можливість здобувача отримати рейтингові бали. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Норми етичної поведінки визначені у Кодексі честі (<https://kpi.ua/code>). В університеті здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>).

Заохочувальні та штрафні бали. Заохочувальні бали здобувач може отримати за участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни або за поглиблене вивчення окремих тем, результати якого представлені у вигляді наукових тез, наукової статті тощо. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Правила зарахування індивідуальних завдань. Авторське виконання завдання, обґрунтованість основних положень, достовірність використання інформаційно-методичного апарату, аргументований захист отриманих результатів та висновків.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти питання, яке стосується процедури контрольних заходів та їх результатів.

У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів на ім'я декана факультету за процедурою, визначеною Положенням про апеляції (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Академічна доброчесність. При оцінюванні робіт здобувачів особлива увага приділяється дотриманню політики академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>). В разі виявлення дублювання робіт, такі роботи отримують нульовий рейтинг. При виявленні значного рівня запозичень в розрахунковій роботі або інших роботах без належного цитування, роботи не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті регламентує Положення про

визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту (далі, ШІ) регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі навчальні завдання з дисципліни мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття в межах тематики дисципліни, що включають відвідування науково-практичних заходів, зустрічей з представниками бізнесу, тренінгів та вебінарів. Для опанування і поглиблення практичних навичок можуть бути запрошені фахівці та професіонали сфери державного управління, оборони, промисловості, постачання електроенергії, інформації та зв'язку, послуг тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-2) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів, з них 50 балів складає стартовий рейтинг (RC) та 50 балів – екзамен (RE). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60 % від його рейтингового балу. Стартовий рейтинг (протягом семестру) здобувача складається з балів, які він отримує за: виконання та захист практичних занять (15 практикумів); виконання модульної контрольної роботи (МКР); тестування; виконання розрахункової роботи (РР).

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (max 50 балів)

Види контролю: відповіді на практичних заняттях, тестування, МКР, РР.

8.1.1. Робота на практичних заняттях (max 21 балів).

Практичне заняття оцінюються в 1,5 бали кожний за такими критеріями:

- за якісне виконання без помилок та захист на занятті – 1,5 бали;
- за якісне виконання, але з недоліками, та захист на занятті – 1 бал;
- за несвоєчасну здачу або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 1 бал.

8.1.2. Опрацювання аналітичних навчальних завдань: аналітичні, навчальні завдання, у тому числі, виконані під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (3 завдання **max 9 балів**).

Розрахунок за одне завдання:

- правильно виконаний завдання – 3 бали;
- завдання виконано на 60 % – 1.8 балів;
- невиконане завдання – 0 балів.

8.1.3. Модульна контрольна робота (max 10 балів). Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (5 балів) та контрольна робота 2 (5 балів). Розрахунок балів за одну контрольну роботу:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 5 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 4 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 3 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0..2 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.4. Розрахункова робота (має 10 балів).

Розрахункова робота оцінюється в 10 балів за такими критеріями:

- творчий підхід до розв'язання завдань та захист на занятті – 9..10 балів;
- роботу виконано з незначними неточностями та захищено на занятті – 7..8 балів;
- роботу виконано з певними недоліками та захищено на занятті – 6 балів;
- за несвоєчасну здачу РР або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 7 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – менше 6 балів.

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень – умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 5,5 балів, виконано не менше, ніж 40 % з обсягу практичних занять;

14 тиждень - умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 11 балів. Складено модульну контрольну роботу, подано на перевірку індивідуальне завдання в формі реферату, виконано не менше ніж 80 % з обсягу практичних занять.

8.3. Семестровий контроль (екзамен) (має 50 балів)

Умовою допуску до екзамену є отримання не менше 30 балів, причому обов'язковим критерієм є здача розрахункової роботи не менше, ніж на 6 балів.

Екзаменаційний білет містить три завдання, які оцінюються у 50 балів: 2 теоретичних питання (по 15 балів) та 1 практичне завдання (20 балів).

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 13..15 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 11..12 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 9..10 балів;
- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрите взагалі) – 0..8 балів.

Критерії оцінювання практичного завдання:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 18..20 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 15..17 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 12..13 балів;
- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрите взагалі) – 0..11 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Згідно Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/148>: за рішенням кафедри для окремих освітніх компонентів, для яких семестровий контроль передбачений у формі екзамену, у разі, якщо

заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених навчальною програмою компетентностей, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою, але у цьому разі обов'язковим залишається виконання здобувачем умов допуску до екзамену.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Рейтингова шкала з дисципліни складає:

$R = RC + RE = 50 + 50 = 100$ балів.

Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 50:

$RC = 14 \times 1,5 + 3 \times 3 + 10 + 10 = 50$ балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів (R) оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів (R)	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску (менше 40 балів)	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, С.О. Тульчинською

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 23.06.2025 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2025 р.)